

Mestna občina Celje
Komisija Mladi za Celje

Učne navade učencev OŠ Hudinja

RAZISKOVALNA NALOGA

AVTORICA:
Patricija Oprešnik

MENTORICA:
Maja Kmecl

Celje, marec 2020

Osnovna šola Hudinja

Učne navade učencev OŠ Hudinja

RAZISKOVALNA NALOGA

Avtorica:

Patricija Oprešnik, 8. razred

Mentorica:

Maja KMECL

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2020

KAZALO VSEBINE

POVZETEK.....	5
UVOD.....	6
RAZISKOVALNI PROBLEM	6
HIPOTEZE	7
IZBOR IN PREDSTAVITEV RAZISKOVALNIH METOD	7
KAJ JE UČENJE?	8
DEJAVNIKI UČENJA	9
UČNE NAVADE	10
UČINKOVITO UČENJE	10
UČNI STILI.....	11
UČNI PROSTOR.....	12
ČAS ZA UČENJE.....	13
UČNI PRIPOMOČKI	13
PREDSTAVITEV REZULTATOV	15
REZULTATI ANKETENGA VPRAŠALNIKA.....	16
ANKETNI VPRAŠALNIK	16
KVALITATIVNI REZULTATI DELA	22
SKLEP	24
VIRI	26

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Odstotek sodelujočih v anketnem vprašalniku, glede na triado	15
Graf 2: Pogostost učenja.....	18
Graf 3: Porabljen čas za učenje na teden	18
Graf 4: Načrtovanje dela za šolo (domača naloga, učenje).....	19
Graf 5: Uporaba pripomočkov pri učenju.....	19
Graf 6: Pomoč pri učenju	20
Graf 7: Čas (del dneva) učenja	20
Graf 8: Izbira prostora učenja.....	21
Graf 9: Pogostost tematike TOM telefona v letu 2019.....	22
Graf 10: Pogostost vprašanj na temo šola v letu 2019.....	22
Graf 11: Starostne skupine klicateljev v letu 2019.....	23

POVZETEK

Kdor hoče biti pri učenju uspešen, mora čas, ki ga nameni za to, čim bolj učinkovito izkoristiti. Ni pomembno le, koliko se učimo, ampak tudi kako in kdaj. Dobre učne navade so ključ do uspeha.

Ker smo si ljudje med sabo različni, sem se odločila, da preverim, kakšne učne navade imajo učenci 2. triade v primerjavi z učenci 3. triade naše šole. Zanimalo me je, koliko časa porabijo učenci za učenje in ali se učijo kampanjsko, katero gradivo uporabljajo eni in drugi, ali se starejši v primerjavi z mlajšimi učijo sami, kateri del dneva namenijo za učenje in kje se učijo.

Ugotovila sem, da se učenci 3. triade bolj nagibajo h kampanjskemu učenju in se v primerjavi z 2. triado učijo več časa. Starejši učenci uporabljajo pri učenju več različnih gradiv kot mlajši učenci, so ob delu samostojni in se redko zatekajo po pomoč k staršem ali odraslim osebam. Mlajši učenci se držijo zvezka in se za pomoč pri učenju obrnejo tudi na vrstnike, starše ali druge odrasle. Večina učencev 2. in 3. triade naše šole se uči v popoldanskem času, vendar se učenci 3. triade bolj nagibajo k učenju v večernih urah. Večina anketiranih učencev se uči vedno na istem mestu, med učenjem se redko premikajo in izbirajo različne prostore za različne naloge.

UVOD

Mnogi izmed nas si želimo uspeha, ki pa ne pride sam od sebe. Učenje je dolgotrajen proces, odrasli pravijo, da se učimo celo življenje. Vem, da to učenje ne pomeni le sedenje za knjigo, reševanje vedno bolj zapletenih vaj in ponavljanje snovi, ampak predvsem učenje iz izkušenj. Ker se med sošolci pogosto prikradejo pogovori na temo učenja, največkrat pred spraševanjem ali testi, sem postala pozorna na to, kako smo si različni glede tega, koliko se učimo in kdaj. Ker se sama učim v sobi, vedno za isto mizo, so me ustni odgovori sošolcev presenetili in vzpodbudili, da se odločim za raziskovalno nalogo na temo učnih navad.

Odločila sem se, da preverim, kakšne učne navade imajo učenci 2. triade v primerjavi z učenci 3. triade naše šoli. Zanimalo me je, koliko časa porabijo učenci za učenje in ali se učijo kampanjsko, katero gradivo uporabljajo eni in drugi, ali se starejši v primerjavi z mlajšimi učijo sami, kateri del dneva namenijo za učenje in kje se učijo.

RAZISKOVALNI PROBLEM

Kdor hoče biti pri učenju uspešen, mora čas, ki ga nameni za to, čim bolj učinkovito izkoristiti. Ni pomembno le, koliko se učimo, ampak tudi kako in kdaj. Dobre učne navade so ključ do uspeha.

Raziskovali bomo:

- Ali se učenci 3. triade v primerjavi z 2. triado učijo manj časa in bolj kampanjsko?
- Ali starejši učenci pri učenju uporabljajo več gradiv in se v primerjavi z mlajšimi učijo sami?
- Ali učenci 3. triade za učenje namenijo večerne ure, učenci 2. triade pa popoldanske?
- Ali se večina anketiranih učencev uči vedno na istem mestu?

HIPOTEZE

- Učenci 3. triade se v primerjavi z 2. triado učijo manj časa in bolj kampanjsko.
- Starejši učenci pri učenju uporabljajo več gradiv in se v primerjavi z mlajšimi učijo sami.
- Učenci 3. triade za učenje namenijo večerne ure, učenci 2. triade pa popoldanske.
- Večina anketiranih učencev se uči vedno na istem mestu.

IZBOR IN PREDSTAVITEV RAZISKOVALNIH METOD

Literature na temo učenja in kako se učiti je kar nekaj, zato sem večino informacij našla v knjigah iz knjižnice. Veliko informacij na dano temo je tudi na spletu, predvsem prispevki ali nasveti za učenje, namenjeni učencem in staršem.

Preko elektronske pošte smo stopili v stik s TOM-telefonom, kjer smo jih povprašali, kaj svetujejo osnovnošolcem glede učenja. Posredovali so nam odgovore na vprašanja, ki so nam koristila pri naši raziskavi.

Med osnovnošolci 2. in 3. triade OŠ Hudinja smo izvedli anketo. V anketo je bilo vključenih skupaj 288 učencev.

Uporabili smo kvantitativno tehniko raziskovanja (anketni vprašalnik, statistična obdelava podatkov) in kvalitativno tehniko raziskovanja (intervju).

KAJ JE UČENJE?

V Slovarju slovenskega knjižnega jezika ima beseda *učiti* več pomenov:

1. S posredovanjem znanja usposablja za opravljanje določenega dela, dejavnosti;
2. Poklicno se ukvarjati s podajanjem učne snovi v šoli.
3. Pog., v zvezi dati, poslati učit narediti, da se kdo začne usposablja za kak poklic, kako obrt.
4. S spodbujanjem, opozarjanjem povzročati, da kdo pridobi določeno pozitivno lastnost.
5. Razlagati, razglášati, kaj je resnično, pravo, z namenom, da kdo to sprejme, se po tem ravna.
6. Delati, povzročati, da prihaja kdo do koristnega spoznanja, znanja (Fran (b.d.). Pridobljeno 13. 11. 2019, iz <https://fran.si/iskanje?View=1&Query=u%C4%8Diti>).

Iz besede *učiti* izhaja beseda *učenje*, ki pomeni pridobivanje znanja, spretnosti s spoznavanjem in ponavljanjem (Fran (b.d.). Pridobljeno 13. 11. 2019, iz <https://fran.si/iskanje?View=1&Query=u%C4%8Denje>).

Psiholog Vid Pečjak je zapisal, da je učenje vsako spreminjanje dejavnosti pod vplivom izkušenj z razmeroma trajnim učinkom. Od tega je zelo majhen del šolsko učenje, o katerem bom pisala v raziskovalni nalogi.

Učenje poteka v treh procesih:

1. *osvajanje* nove dejavnosti ali učenje v ožjem pomenu besede,
2. *ohranjanje* učinkov dejavnosti v organizmu in
3. *obnavljanje* dejavnosti (Pečjak, 1986)

Pri učenju uporabljamo različna učna sredstva, najpogosteje knjige, zapiske, skice, tabele, grafikone, revije, internet in ostale pripomočke. Pri učenju si zapomnimo 20 % tistega, kar slišimo, in poslušanje je poleg branja in zapisovanja sestavni del procesa učenja. Pomembno je tudi povzemanje bistva snovi, ponavljanje, in opazovanje, saj si zapomnimo 30 % tistega, kar vidimo. Za učenje nam tako preostane samo polovica teorije (Kampwerth, 2006).

DEJAVNIKI UČENJA

Kdor se hoče uspešno učiti, mora poznati dejavnike učenja:

1. FIZIČNI dejavniki so svetlost, temperatura, zračnost, vlažnost, tišina, hrup, delovni prostor.
2. FIZIOLOŠKI dejavniki so lakota, sitost, utrujenost, bolezen, vidne oz. slušne okvare in podobno.
3. SOCIALNI dejavniki izvirajo iz učenčevega družbenega okolja.
4. PSIHOLOŠKI dejavniki so najbolj pomembni, največ je takih, na katere lahko učenec zavestno vpliva.

PSIHOLOŠKI dejavniki učenja so:

1. *Sposobnost* ali tisto, kar človek zmore.
2. *Motivacija* ali tisto, kar človek hoče.
3. *Navade, spretnosti in znanje* ali tisto, kar človek zna (metode in tehnike učenja).
4. *Osebnostne in čustvene značilnosti človeka*.

Dejavniki se med seboj prepletajo in vplivajo drug na drugega. Ob močni motivaciji lahko dosežemo dobre rezultate, četudi so fizične ali socialne razmere neugodne (Pečjak, 1986).

Dr. Barica Maretič Požarnik deli dejavnike učenja na tiste, ki so v učencu samem, torej »**notranje**«
dejavnike, in na dejavnike v njegovem okolju, družinskem in šolskem oz. v celotni učni situaciji, torej
»**zunanje**«
dejavnike.

Notranji dejavniki učenja:

- *fiziološki* (telesno stanje, zdravje in počutje);
- *psihološki* (sposobnosti, predznanje, učne navade, motivacija, interesi, osebna prilagojenost).

Zunanji dejavniki učenja:

- *fizikalni* dejavniki, ki izvirajo iz neposrednega učenčevega okolja (opremljenost in oblikovanost prostora za učenje);
- *socialni* dejavniki, ki izvirajo iz ožjega ali širšega učenčevega družbenega okolja (družina, šola, širše okolje).

Kot je zapisal Pečjak, tudi Maretič Požarnikova ugotavlja, da med notranjimi in zunanjimi dejavniki uspešnega učenja ne moremo vedno potegniti meje, saj se med seboj prepletajo. Zunanji dejavniki včasih

neposredno vplivajo na učno uspešnost (npr. učenec ima predolgo pot v šolo, socialno šibkejši ali manj izobraženi starši mu ne morejo pomagati pri učenju ali kupiti šolskih potrebščin). Največkrat pa se zunanji dejavniki spremenijo v notranje, psihološke oz. nanje bistveno vplivajo (Marentič Požarnik, 2000).

UČNE NAVADE

Za uspešno učenje so poleg učenčevih sposobnosti, motiviranosti in drugih faktorjev pomembne tudi primerno razvite učne navade. Učne navade so utrjeni postopki ali ravnanja pri učenju, ki omogočajo lažje in uspešnejše učenje (Pečjak, 1986).

Dobre rezultate bomo dosegli, če se bomo učenja lotili tako, da bomo čim bolj ekonomično trošili čas in energijo. Celoto vseh tistih načinov ravnanja v učni situaciji, pridobljenih z vajo in ponavljanjem, ki omogočajo lažje, racionalnejše in uspešnejše učenje in ki se prenašajo tudi na podobne situacije, predstavljajo učne navade. Sestavljene so iz več sestavin:

Delovne navade v učni situaciji omogočajo uspešno učenje brez odvečnega napora. Gre predvsem za smotno ureditev prostora in časa za učenje (npr. učenje vedno na istem mestu, urejenost učnih pripomočkov, redno učenje, načrtovanje časa za učenje ...).

Učne tehnike so uspešni načini učenja, ki pridejo v poštev predvsem pri uporabi raznih sredstev za učenje in pri izvajanju tistih dejavnosti, ki so običajno sestavni del učenja.

Učne tehnike temeljijo na nekaterih osnovnih **besednih spretnostih** (govor, branje, pisanje, obvladovanje osnovnih računskih operacij).

Metode učenja so ustaljeni postopki oz. zaporedja postopkov, s katerimi pridobivamo znanje (Marentič Požarnik, 2000).

UČINKOVITO UČENJE

Učinkovito učenje ni odvisno od tega, koliko časa se učite, ampak od tega, kako izkoristite **čas**. Če želite, da bi bilo vaše učenje čim bolj učinkovito, je potrebno upoštevati:

1. Zbrano učenje

Kratka časovna obdobja zbranega učenja so bolj učinkovita kot dolge ure. Če se učenci učijo 30 minut in nato nehajo ter se sprostijo pred televizorjem, je bolje, kot pa če se eno uro trudijo zbrati, medtem kot se v ozadju predvaja nekaj na televiziji. Dolga obdobja učenja je potrebno prekinjati s kratkimi odmori.

2. Večopravnost

Vsaka motnja (računalnik, telefon) zmoti zbranost pri učenju. Kljub temu pa lahko nekateri dražljaji pomagajo, denimo poslušanje glasbe. Če nismo eden izmed teh, poskusimo odstraniti vse motnje, ki preprečujejo, da bi se osredotočili na učenje.

3. Zastavljanje dosegljivih ciljev

Če se učenci težko spravijo h knjigam, ali kadar jim naloga vzbuja strah, je pomembno, da si zastavijo dosegljive cilje. Dosegljivi cilji zagotavljajo uspeh in spodbujajo veselje do učenja. Vse dejavnosti je potrebno načrtovati, tudi prostočasne, da se oblikuje uresničljiv urnik.

4. Prehrana, gibanje, spanec

Prehrana, gibanje in spanec so enako pomembni. Prehrana naj bo uravnotežena, predvsem pa je potrebno veliko piti. Sedenje za knjigami je dobro prekiniti z gibanjem, ki lahko spodbudi kresanje idej.

5. Organizacija

Pospravljen prostor za učenje je enako kot pospravljena glava, zato je dobro imeti poseben prostor za učenje. Priporoča se kotiček za učenje, ki je ločen od drugih vidikov življenja (Vorderman, 2017).

UČNI STILI

Nekateri imajo raje natančno določen učni stil, medtem ko se pri drugih najbolje obnese mešanica različnih učnih stilov.

1. VIZUALNI/MIDNI - dobra prostorska predstava, uporaba slik, miselnih vzorcev, podčrtovanje, uporaba barv in risb
2. LOGIČNI – dobri v matematiki in reševanju problemov
3. BESEDNI – lažje ustno in pisno izražanje, z bogatim besednim zakladom
4. AVDITIVNI/SLUŠNI – dejavno poslušajo, sodelujejo, uporabljajo zvok, glasbo, ritem
5. KINESTETIČNI/GIBALNI – telesno aktivni, pri razmišljanju jim pomaga, če se gibajo

Dobro je, če učenec pozna svoje učne stile, saj si na ta način lahko prilagodi tehnike učenja.

Učenci, ki se radi učijo sami, so samostojni in se lažje zberejo na samem. Delo v skupini se jim lahko zdi obremenjujoče in nekoristno. Ti učenci si znajo postavljati cilje, dobro pa se obnese tudi, če si zastavljajo vprašanja, ki spodbujajo razmišljanje.

Delo z drugimi lahko poteka s prijatelji oziroma vrstniki, lahko pa s sorodniki, učitelji ali drugimi odraslimi, ki so pripravljeni pomagati.

Učenci, ki se radi učijo v družbi, spretno komunicirajo in dobro prisluhnejo mnenju drugih. Pretresajo ideje in predelujejo naloge. Pri skupnem delu je potrebno, da vsak prispeva in trdno dela. Le tako se bo obneslo skupinsko delo. Pri skupinskem delu je osredotočenost na učenje prvotnega pomena, klepet in novice pridejo na vrsto po učenju.

Če za pomoč pri učenju prosimo učitelja ali drugo odraslo osebo, upoštevajmo povratne informacije in komentarje, ki vam jih nameni. Njihov namen je podpiranje in kritiziranje z namenom napredka (Vorderman, 2017).

UČNI PROSTOR

Učni prostor je tisti prostor/kotiček za učenje, ki vam ustreza in kjer lahko delate brez težav. Ni nujno, da imate za učenje na voljo celo sobo. Dovolj sta že pospravljena miza in omara ali polica, kamor pospravimo učno gradivo (Voderman, 2017).

In zakaj je to tako pomembno? Za učenje potrebujemo kar najboljše pogoje, pomembno je, da te med delom nihče ne moti. Za uspešno učenje je potrebna dobra telesna pripravljenost. V prostoru ti ne sme biti prevroče niti prehladno. Slaba svetloba povzroča glavobol, zato poskrbi za ustrezno svetlobo (najbolje naravna ob oknu ali luč, ki oddaja naravno svetlobo). Ni se treba vedno učiti za pisalno mizo, lahko se tudi drugje, še posebej pri tistih najbolj ustvarjalnih nalogah. Pisalna miza je zgolj osnovni delovni kotiček (Bradermann, Hess in Weimer, 2002).

Zaželeno je, da imaš med učenjem možnost pogledati v nebo ali v zelenje, saj to spočije utrujeno oko, ker potrebujejo možgani dovolj kisika, je zračenje prostora in dovolj spanja pravi recept za to (Kunaver, 1993).

Delovno mizo si uredimo tako, da nimamo okrog sebe razstavljeni stvari, ki privlačijo našo pozornost. Prav tako naj ne bo na njej polno zvezkov in knjig. Na pospravljeno delovno mizo si zložimo knjige in

zvezke po kupčkih za tiste predmete, ki se jih bomo učili ali zanje delali nalogo. Ko nalogo nekega predmeta opravimo, kupček pospravimo z mize. Tako se miza vedno bolj prazni, kar pozitivno vpliva na naše delo (Kunaver, 1993).

ČAS ZA UČENJE

Poleg učnega prostora je treba izbrati tudi primeren čas za učenje. Navodilo pravi, da se naj učenec uči, ko je spočit, zato so najbolj primerne jutranje ure. V šolskih urnikih so tako težji predmeti med prvimi urami pouka, lažji pa med zadnjimi, čeprav je danes težko usklajevati predmete.

Najbolj se odsvetuje učenje po kosilu. Tedaj je razmeroma velika količina krvi v prebavnem sistemu, zato postane učenec len in zaspan, misli pa so razpršene. Najbolj se priporoča učenje po tretji uri popoldne.

Večerne ure za pretirano učenje otrokom in mladostnikom niso priporočljive, saj potrebujejo zadostno količino spanja. Bolje je zmerno večerno učenje, ki mu sledi spanec. Med spanjem možgani mirujejo, pozabljanje je majhno in jutranja obnova naučene snovi je učinkovita.

Psihologi priporočajo, da se učimo ob istih dnevni urah, ker zbuja isti učni čas pripravljenost za učenje. Na dan se učimo od ene do štirih ur, vendar pa se ogibamo skrajnosti, ne premalo, in ne preveč. Najslabši učinek v tednu dosežemo v ponedeljek, najboljšega pa sredi tedna (Pečjak, 1986).

UČNI PRIPOMOČKI

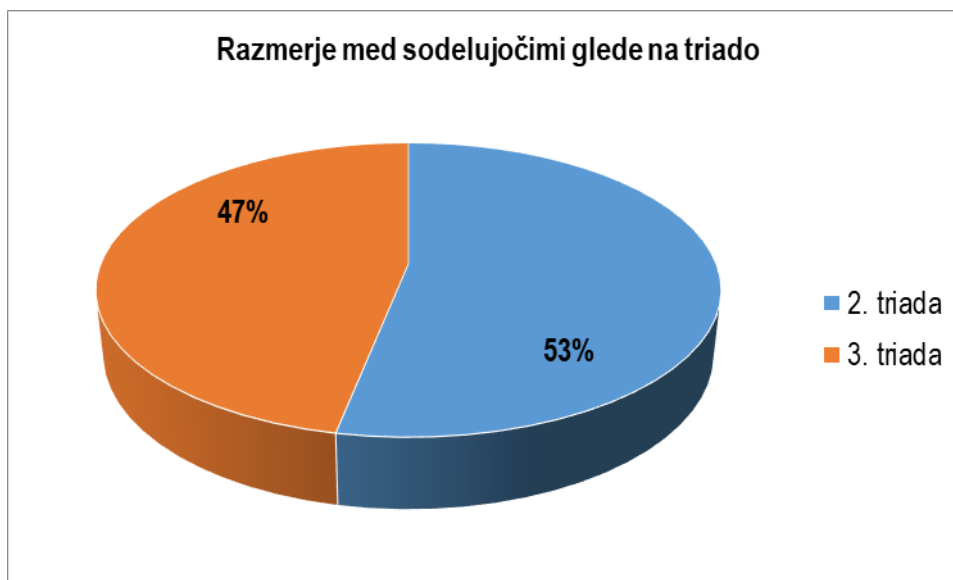
Učni pripomočki so tisti, ki nam pomagajo pri učenju. Naj si bo to zvezek, učbenik, knjiga, splet ali celo globus, k učenju pristopimo po kar se da naravni poti. Stvari si najprej ogledamo na daleč, nato od blizu. Učenje najprej zajamemo v celoti, nato pa prodiramo k podrobnostim.

Učenje iz učbenika predstavlja enega večjih problemov pri učencih. Le- temu dajejo učitelji velik poudarek predvsem zato, ker kar 80 % strokovnih informacij prejemo iz pisanih virov, torej tudi učbenikov. Tako si učenec že ob začetku šolskega leta ogleda, kaj se bo učil. Osnovno pravilo učenja vsakega posameznika je: Vsaka stvar na svoje mesto! Če ima učenec v glavi nered, še toliko truda z učenjem ne pomaga nič. S tem, ko si učenec ogleda vse učbenike, njihovo zunanjo obliko in notranjo vsebino, se seznanj s svojim delom v novem šolskem letu in se tako najbolje pripravi nanj. Najprej bi naj

vsak učenec prebral naslov, ta določa vsebino učbenika, nato pa bi si naj prebral ime avtorja in založbe ter letnico izdaje učbenika. Nato pa naj začne listati po učbeniku, saj je pomembno, da se z učbenikom seznaní. Ogladal bi si naj naslove in podnaslove, kdaj je besedilo v poudarjenem ali poševnem tisku, v okvirju ali pod črto (Kunaver, 1993).

PREDSTAVITEV REZULTATOV

Rezultati anketnega vprašalnika so bili pridobljeni na naključno izbranem vzorcu. Prikazani so v grafih, izraženi pa v odstotkih.

Graf 1: Odstotek sodelujočih v anketnem vprašalniku, glede na triado

Iz grafa 1 je razvidno, da je anketo, izpolnilo 53 % učencev 2. triade in 47 % učencev 3. triade.

REZULTATI ANKETENGA VPRAŠALNIKA

ANKETNI VPRAŠALNIK

Pozdravljeni.

Za potrebe raziskovalne naloge na temo UČENJA vas prosim, da izpolnite vprašalnik. Za sodelovanje se vam zahvaljujem.

Patricija Oprešnik

Spol M Ž Razred 4. 5. 6. 7. 8. 9.

1. Učim se ...

- a) vsak dan.
- b) pred testi ali spraševanjem.
- c) ko dobim slabo oceno.
- d) drugo _____

2. Za učenje porabim

- a) 1–2 uri na teden.
- b) 3–4 ure na teden.
- c) 5 ali več ur na teden.

3. Domačo nalogo in učenje načrtujem vnaprej in se držim urnika.

- a) Se strinjam.
- b) Se ne strinjam.

4. Obkroži, katere pripomočke največkrat uporabljaš pri učenju. Izberi samo najbolj pogosto.

- a) Zvezek.
- b) Učbenik.
- c) Splet.
- d) Zvezek, učbenik, splet.
- e) Drugo _____

5. Večina časa se učim

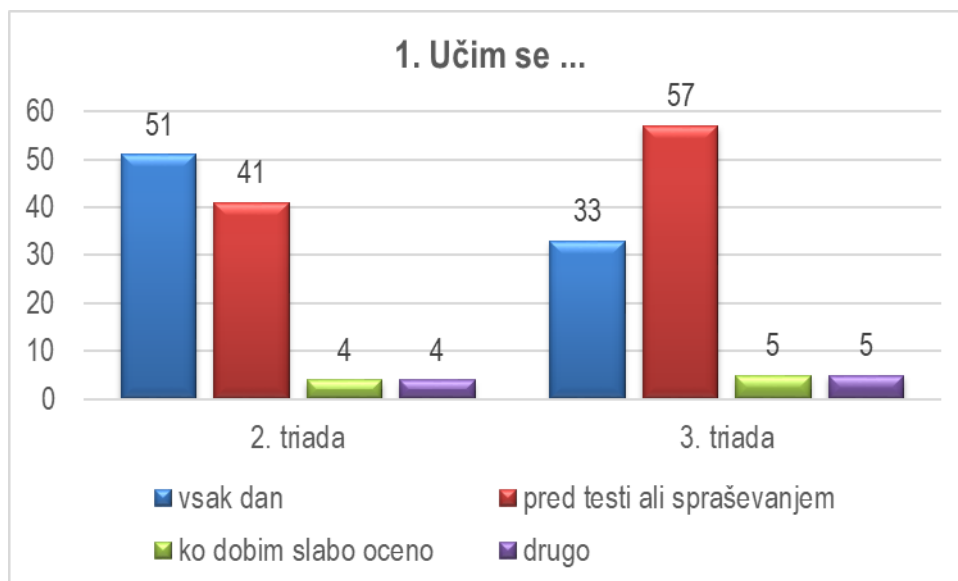
- a) sam.
- b) sam ali z vrstniki.
- c) ob pomoči staršev ali drugih odraslih.

6. Kdaj se učiš?

- a) Takoj po pouku.
- b) Popoldan.
- c) Zvečer.
- d) Zjutraj, pred poukom.

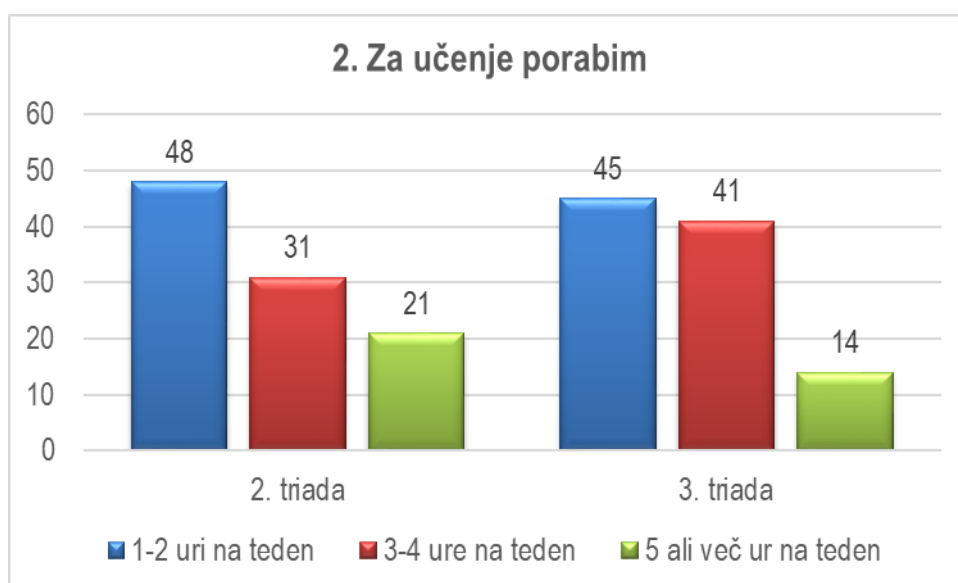
7. Kje se učiš?

- a) Učni prostor je vedno isti (npr. tvoja soba, kuhinja).
- b) Različne naloge opravljam na različnih mestih (npr. enkrat v kuhinji, drugič v sobi).
- c) Med učenjem se premikam naokrog (npr. hodim iz enega prostora v drugega).
- d) Drugo _____ .

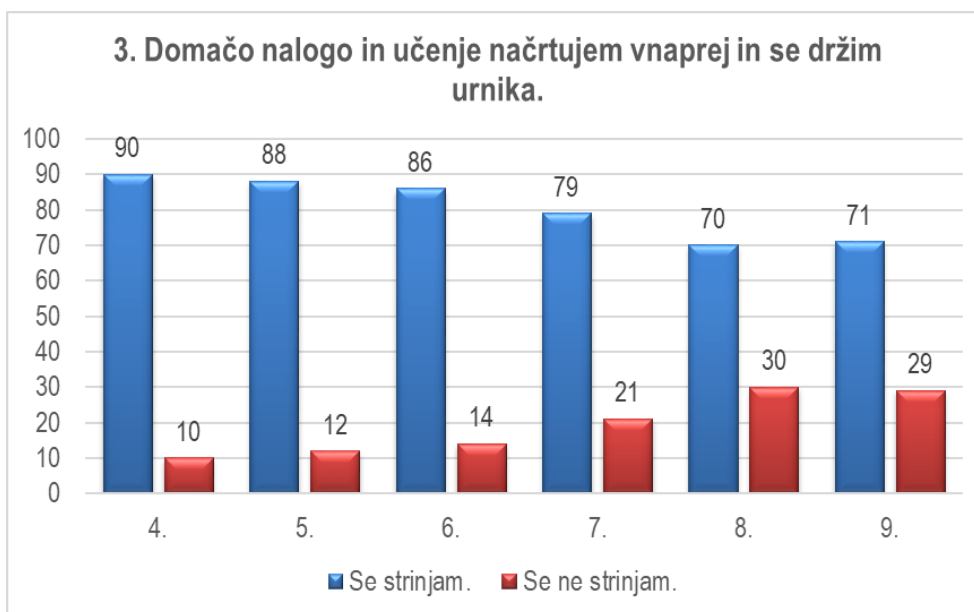
Graf 2: Pogostost učenja

Graf 2 kaže, da se več kot polovica učencev 2. triade uči vsak dan, medtem ko se starejši učenci bolj nagibajo k učenju pred testi ali spraševanjem. Zelo malo učencev se uči le, ko dobi slabo oceno ali drugo (med vikendi).

Graf 3: Porabljen čas za učenje na teden

Po rezultatih glede časa učenja na teden prevladuje čas učenja 1–2 uri na teden. Razlike med triadama so minimalne. Več učencev 3. triade porabi za učenje 3-4 ure na teden, vendar po najvišjem številu ur na teden za učenje izstopajo učenci 2. triade.

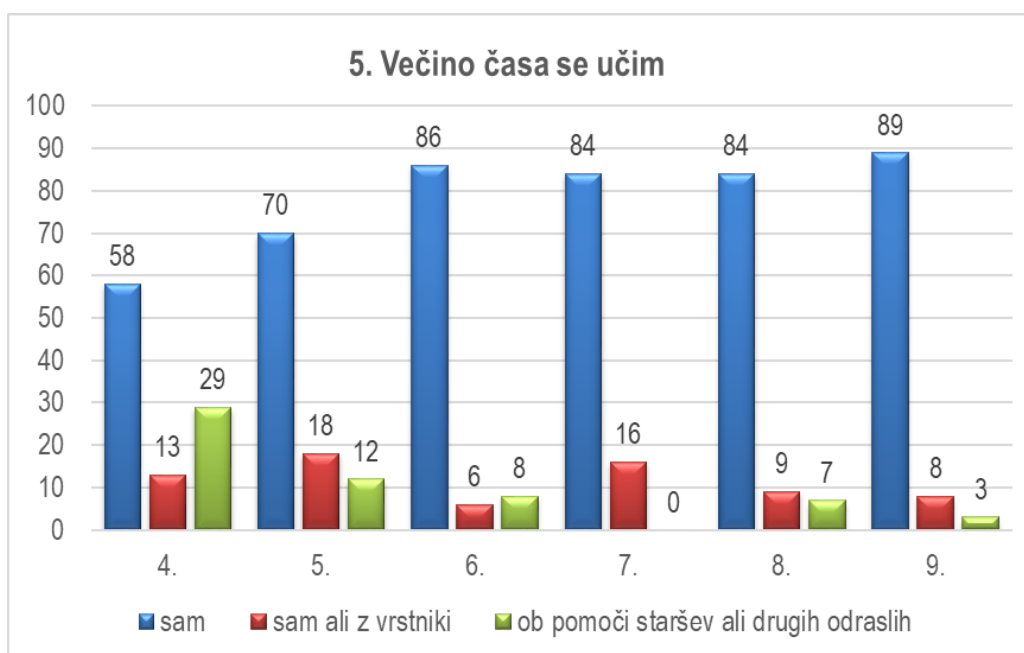
Graf 4: Načrtovanje dela za šolo (domača naloga, učenje)

Nižji kot je razred bolj se učenci držijo urnika glede pisanja domačih nalog in učenja. Iz Grafa 4 je razvidno, da višji kot je razred, manj se učenci držijo urnika, vendar ta rezultat ni tako visok, da bi bil zaskrbljujoč.

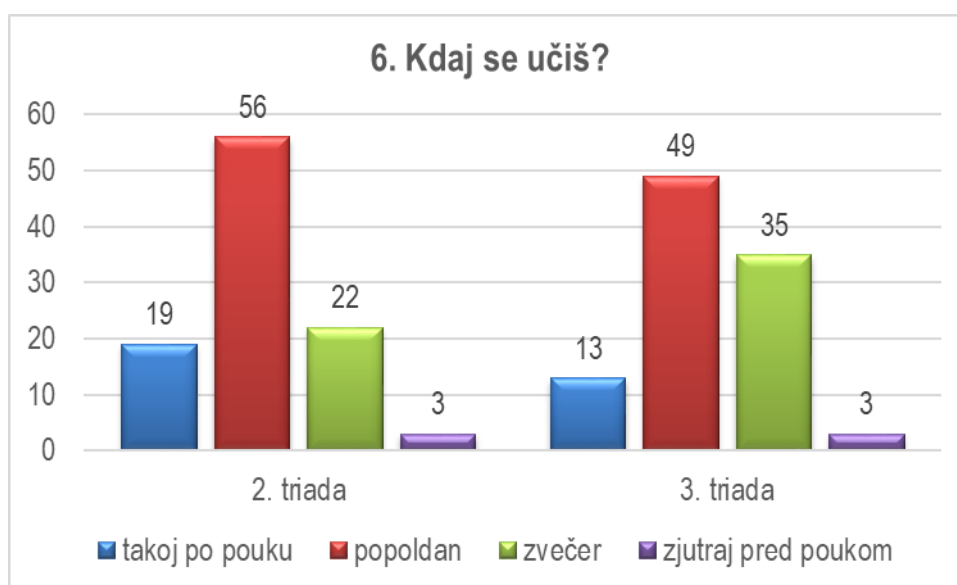
Graf 5: Uporaba pripomočkov pri učenju

Najbolj pogost pripomoček je v obeh triadah zvezek, sledi kombinacija zvezka, učbenika in spleta. Uporaba kombinacije je najbolj vidna pri učencih 3. triade. Najmanj se učenci poslužujejo samo spleta. Kot drugo so učenci navedli računalnik in učne liste.

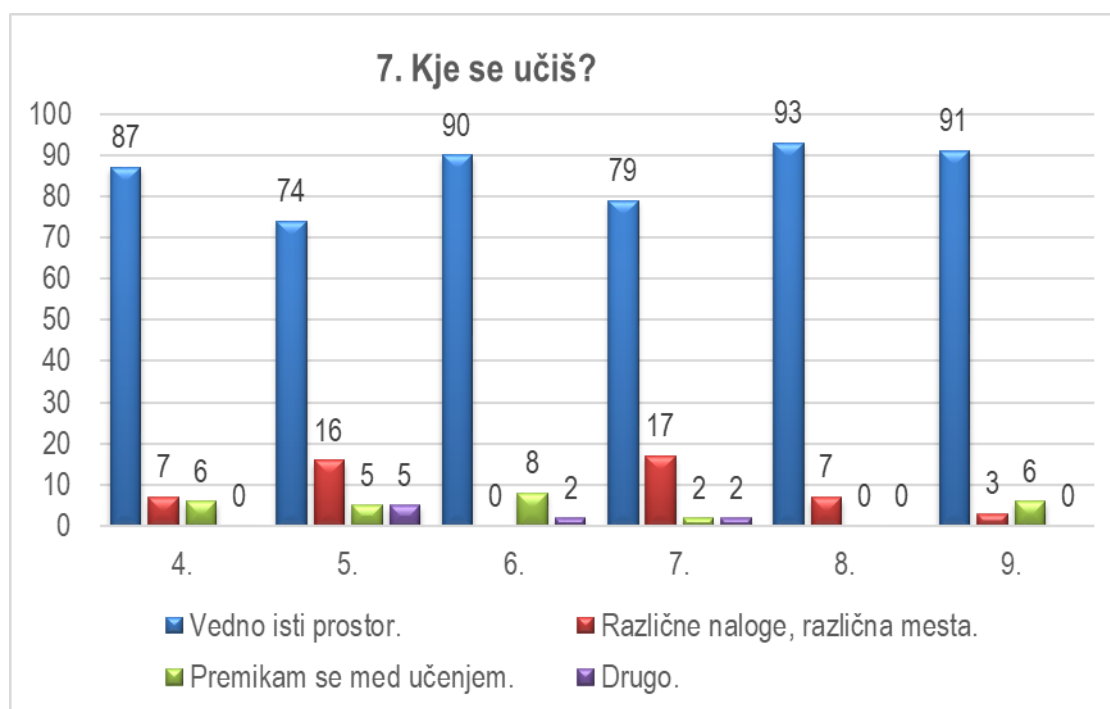
Graf 6: Pomoč pri učenju

Iz grafa 6 je razvidno, da se učenci tretje triade večino časa učijo sami. Učenci 4. in 5. razredov za pomoč pri učenju prosijo starše, druge odrasle ali vrstnike. Večino časa se ob pomoči staršev ali drugih odraslih učijo 4. razredi.

Graf 7: Čas (del dneva) učenja

Rezultati vprašanja kažejo, da se več kot polovica učencev uči popoldan, kar nekaj izmed njih pa tudi zvečer. Najmanj učencev nameni za učenje čas pred poukom. Obe triadi sta si po rezultatih blizu.

Graf 8: Izbira prostora učenja

V Grafu 8 izstopajo rezultati, da skoraj vsi učenci pri učenju uporabljajo vedno isti prostor. Okoli 20 % učencev 5. in 7. razreda za različne naloge uporablja različna mesta. Redko se učenci med učenjem premikajo.

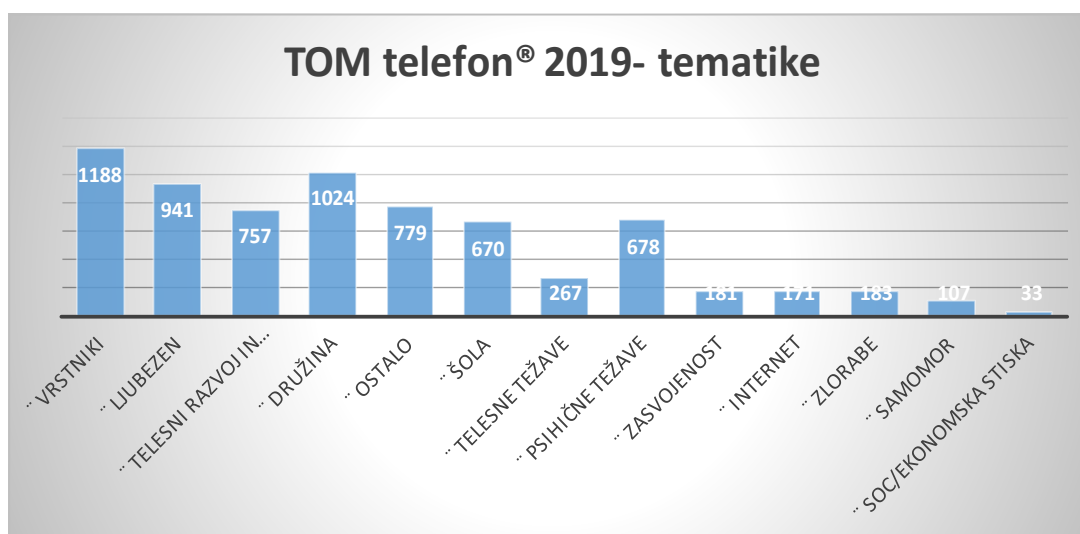
KVALITATIVNI REZULTATI DELA

Za pomoč pri raziskovalni nalogi smo se z vprašalnikom obrnili tudi na telefon za mladostnike, TOM telefon. Poleg odgovorov na vprašanja so nam poslali grafične prikaze podatkov iz leta 2019.

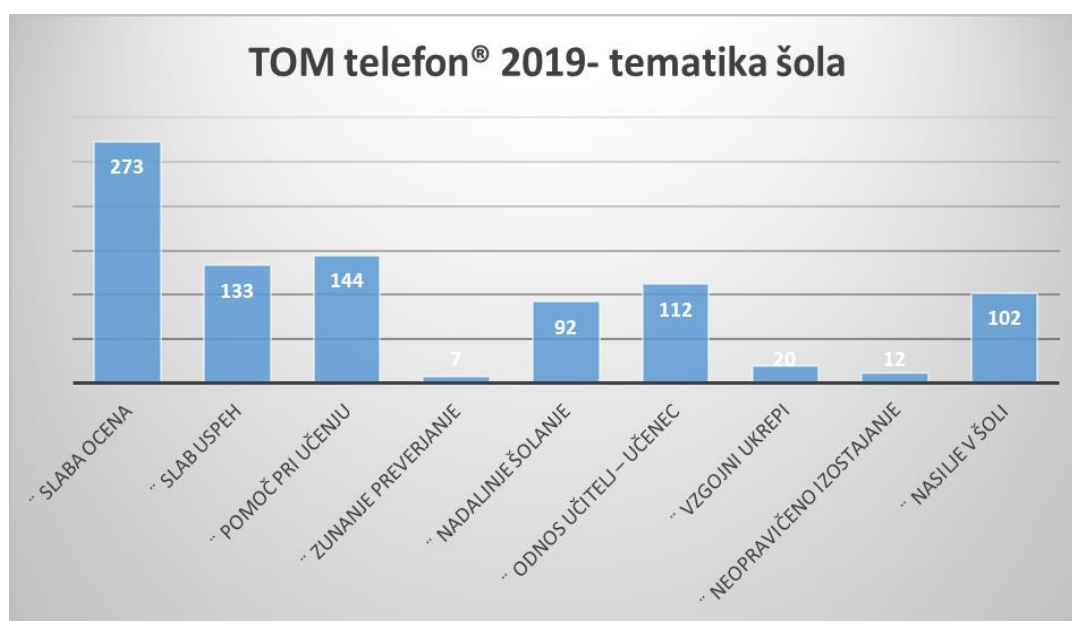
TOM telefon, telefon za otroke in mladostnike

1. Kako pogosto se osnovnošolci obrnejo na vas z vprašanji na temo učenja oz. učnih navad?

Podatki za leto 2019:

Graf 9: Pogostost tematike TOM telefona v letu 2019

Graf 10: Pogostost vprašanj na temo šola v letu 2019

2. Kolikšna je po vašem mnenju »prava« mera učenja na dan ali na teden?

To je zelo individualno. Nekdo potrebuje več, nekdo manj, vsekakor je dobro, da je učenje sprotno. Upošteva se namreč krivulja pozabljanja, saj informacije, ki jih ne uporabljaš pogosto, hitro pozabiš.

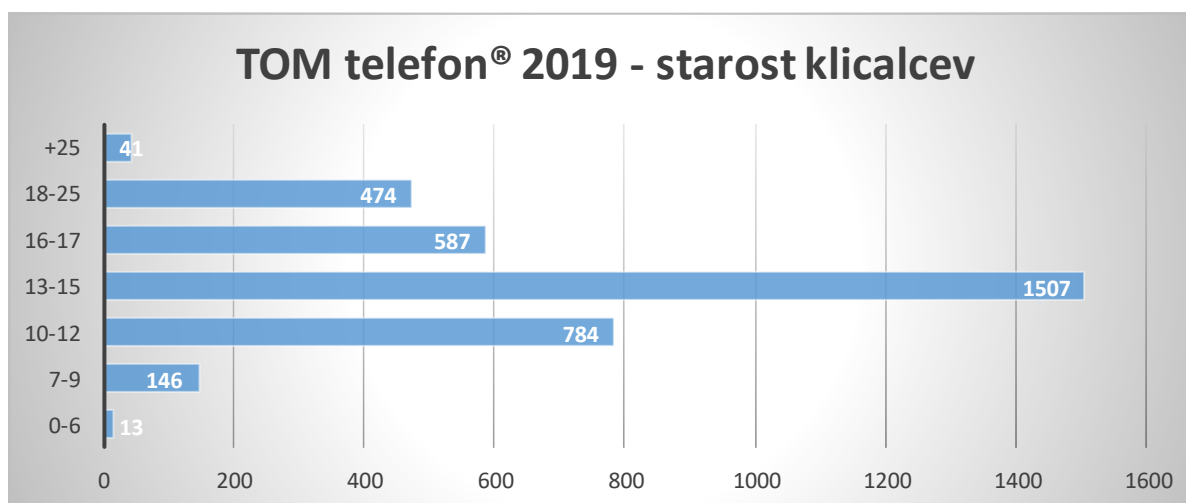
3. Kako pomembna je organizacija učenja doma (pripomočki, prostor, čas)?

Spodbujamo, da vsak posameznik najde sebi ustrezen prostor in način učenja. Npr. ni nujno, da se vsi učijo za mizo in stolom, če takrat tega ne potrebujejo. Nekateri se raje učijo leže, nekateri tako, da hodijo, nekateri v zaprtem prostoru, drugi v naravi. Glede prostora je dobro, da je svetel, miren, prezračen, da so ga vajeni in da si predhodno pripravijo vse potrebne pripomočke.

Kot sama priprava prostora se nam zdi pomembna tudi lastna priprava, torej da nismo lačni, žejni, zaspani, da delamo pavze med učenjem (se npr. razgibamo), da se pred učenjem zadostno umirimo, naredimo kakšne svoje vaje/rituale za osredotočanje in koncentracijo in da razmišljamo pozitivno.

Tudi glede časa je dobro, da vsak posameznik ugotovi, kdaj je običajno najučinkovitejši (večer, popoldan, zjutraj, itd.) in da si naredi plan učenja glede na količino snovi oz. nalog.

4. Ali imate podatek, kateri učenci, 2. ali 3. triada, se bolj zatekajo po pomoč preko TOM telefona?

Graf 11: Starostne skupine klicateljev v letu 2019

SKLEP

Predvidevala sem, da se učenci 3. triade v primerjavi z 2. triado učijo manj časa in bolj kampanjsko. Hipotezo sem preverjala s prvim, drugim in tretjim vprašanjem anketnega vprašalnika. Rezultati so pokazali, da se več učencev 3. triade uči pred testi ali spraševanjem, medtem se več učencev druge triade uči vsak dan. Čeprav več učencev 3. triade porabi za učenje 3–4 ure na teden, pri obeh triadah izstopa postavka 1–2 uri učenja na teden, kar je gledano tedensko zelo malo. Kot je bilo povedano v intervjuju s TOM-telefonom, je to zelo individualno, dobro pa je, da je učenje sprotno. Prav tako se je pokazalo, da ogromno učencev načrtuje dejavnosti vnaprej in se drži urnika. Pa vendar se učenci 3. triade bolj nagibajo h kampanjskemu učenju in se v primerjavi z 2. triado učijo več časa. Hipoteza ni potrjena.

Če starejši učenci pri učenju uporabljajo več gradiv in se v primerjavi z mlajšimi učijo sami, sem preverjala s četrtem in petim vprašanjem anketnega vprašalnika. Ugotovila sem, da starejši učenci uporabljajo več različnih gradiv kot mlajši učenci. Učenci 3. triade so ob delu samostojni in se redko zatekajo po pomoč k staršem ali odraslim osebam. Pri mlajših učencih, učencih 2. triade, pa je ta pomoč ali pomoč vrstnikov bolj vidna kot pri starejših učencih. Hipotezo sem potrdila.

V katerem času se učijo učenci 2. in 3. triade, sem preverila s šestim vprašanjem vprašalnika. Zanimalo me je, ali res učenci 3. triade za učenje namenijo večerne ure, učenci 2. triade pa popoldanske. Učenci 3. triade se, v primerjavi z 2., res bolj nagibajo k učenju v večernih urah. Kljub temu v obeh triadah prevladuje učenje v popoldanskem času, zato hipoteza ni potrjena.

Ali se večina anketiranih učencev uči vedno na istem mestu, smo preverjali z zadnjo hipotezo. Skoraj vsi anketirani učenci pri učenju uporabljajo vedno isti prostor, torej se med učenjem redko premikajo. Hipoteza je potrjena.

Ko smo izvedli intervju s TOM-telefonom, so nam zaupali, da vprašanj na temo šola ni tako veliko, postavljajo pa jih predvsem učenci 3. triade. TOM-telefon svetuje, da mora vsak posameznik ugotoviti, kateri del dneva je najučinkovitejši, in da si naredi plan učenja. Priprava na učenje ni samo priprava prostora, ampak tudi, kot je navedeno že v teoretičnem delu naloge, lastna priprava. Ta poleg sitosti in drugih osnovnih potreb strmi k temu, da se pred učenjem umirimo in razmišljamo pozitivno.

Rezultati anketnega vprašalnika so dve hipotezi potrdili, dve pa ovrgli.

Ugotovila sem, da se učenci 3. triade bolj nagibajo h kampanjskemu učenju in se v primerjavi z 2. triado učijo več časa. Starejši učenci uporabljajo pri učenju več različnih gradiv kot mlajši učenci, so ob delu samostojni in se redko zatekajo po pomoč k staršem ali odraslim osebam. Mlajši učenci se držijo zvezka in se za pomoč pri učenju obrnejo tudi na vrstnike, starše ali druge odrasle. Vsak učenec si najde čas in prostor, ki bo njemu najbolj ustrezal. Naši rezultati si pokazali, da se večina učencev 2. in 3. triade uči v popoldanskem času, vendar se učenci 3. triade bolj nagibajo k učenju v večernih urah. Večina anketiranih učencev se uči vedno na istem mestu, se med učenjem redko premika in izbira različne prostore za različne naloge.

Glede na zgoraj omenjene ugotovitve so učne navade učencev dobre. Priprava na učenje je ključnega pomena, prav tako tudi organizacija dela, ki si jo naredi vsak posameznik sam. Kljub temu menim, da učenci namenijo malo časa učenju, kar pomeni, da le niso tako obremenjeni kot večkrat potarnajo vrstnikom.

Pri pisanju raziskovalne naloge sem tokrat zanemarila moteč dejavnik – mobilni telefon, zato se mi je porodila nova smer raziskovanja: vpliv mobilnega telefona na učne navade učencev.

VIRI

Bradermann, M., Hess, S. in Weimer, B. (2002). *Konec s slabimi ocenami*. Radovljica: Didiakta

Fran (b.d.). Pridobljeno 13. 11. 2019, iz <https://fran.si/iskanje?View=1&Query=u%C4%8Diti>

Fran (b.d.). Pridobljeno 13. 11. 2019, iz <https://fran.si/iskanje?View=1&Query=u%C4%8Denje>

Kampwerth, K. (2006). *Najboljši v razredu v štirih tednih*. Ljubljana: Mladinska knjiga

Kunaver, D. (1993). *Učim se učiti*. Maribor: Rotis

Marentič Požarnik, B. (2000). *Psihologija učenja in pouka*. Ljubljana: DZS

Pečjak, V. (1986). *Poti do znanja*. Ljubljana: Cankarjeva založba

Vorderman, C. (2017). *Kako se (na)učiti?* Ljubljana: Mladinska knjiga

IZJAVA*

Mentorica, **Maja Kmecl**, v skladu z 2. in 17. členov Pravilnika raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje, zagotavljam, da je v raziskovalni nalogi z naslovom **Učne navade učencev OŠ Hudinja**, katere avtorica je **Patricija Oprešnik**:

- besedilo v tiskani in elektronski obliki istovetno,
- pri raziskovanju uporabljano gradivo navedeno v seznamu uporabljene literature,
- da je za objavo fotografij v nalogi pridobljeno avtorjevo (-ičino) dovoljenje in je hranjeno v šolskem arhivu,
- da sme Osrednja knjižnica Celje objaviti raziskovalno nalogo v polnem besedilu na knjižničnih portalih z navedbo, da je raziskovalna naloga nastala v okviru projekta Mladi za Celje,
- da je raziskovalno nalogo dovoljeno uporabiti za izobraževalne in raziskovalne namene s povzemanjem misli, idej, konceptov oziroma besedil iz naloge ob upoštevanju avtorstva in korektnem citiranju,
- da smo seznanjeni z razpisnimi pogoji projekta Mladi za Celje

Celje, 20. 2. 2020

žig šole

Podpis mentorice

Podpis odgovorne osebe

*POJASNILO

V skladu z 2. in 17. členom Pravilnika raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje je potrebno podpisano izjavo mentorice in odgovorne osebe šole vključiti v izvod za knjižnico, dovoljenje za objavo avtorja(-ice) fotografskega gradiva, katerega ni avtor(-ica) raziskovalne naloge, pa hrani šola v svojem arhivu.